



ידיעון לבני הורוביץ

מס' 9 * כסלו תשנ"ז * נובמבר 1996

יוצא-לאור על-ידי העמותה לחקר משפחות הורוביץ
בשיתוף בית התפוצות והמכון לחקר המורשת של המשפחה היהודית

הטיול לנגב - הזמנה

בני הורוביץ היקרים,

אנו פותחים את שנת הפעילות תשנ"ז של חברי העמותה בטיול
החצי שנתי, טיול החורף, בשבוע החנוכה. הפעם - פנינו דרומה,
בסימן 50 שנה להקמת 11 ההיאחזויות בנגב. להלן תוכנית הטיול:

יום שלישי, ה' דחנוכה, 10 בדצמבר 1996

- 07.00 - יציאה מתחנת הרכבת ארלוזורוב בתל-אביב.
- 09.30 - ביקור בבארי הישנה, מי"א הנקודות בנגב, ובאנדרטת
"אנז"ק" לחיילים האוסטרלים ממלחמת העולם הראשונה.
- 12.00 - באר-שבע התורכית, סיפור כיבושה בשנת 1917 על ידי
האנגלים והאוסטרלים.
- 13.30 - ארוחת-צהריים ב"בית יציב". בני הורוביץ מהנגב -
מוזמנים למיפגש.
- 15.00 - ביקור במוזיאון חיל-האוויר בחצרים. דברים לזכרו של
חברנו סיריל הורוביץ ז"ל, מראשוני הטייסים בצה"ל.
- 17.00 - יציאה בכיוון תל-אביב.

דמי ההשתתפות בטיול לחברי העמותה - 120 ש"ח, כולל
ארוחת-צהריים וכניסה למוזיאון. לשאינם חברים - 140 ש"ח.
הנרשמים לטיול ישלחו שיק עם דמי ההשתתפות בטיול לפקודת
"עמותת הורוביץ", עד ליום 30.11.96, לכתובת: גבריאל הורוביץ,
ת"ד 41094, תל-אביב 61410. חבר שיודיע על ביטול יציאתו
לטיול עד 4.12.96 יקבל את דמי ההשתתפות בחזרה. למודיעים על
ביטול ביום שלפני הטיול - תוחזר מחצית דמי ההשתתפות.

סיכום הכנס העולמי

זכינו לקיים אותו, את הכנס השביעי של העמותה שהיה גם הכנס הבינלאומי הראשון. שבוע של חגיגה אמיתית. הגיעו ובאו בני הורוביץ מארה"ב ומאקוודור, מאוסטרליה ומדרום-אפריקה, וכמובן גם מישראל. בערב הפתיחה - 120 איש, ואחר-כך בקבוצות יותר קטנות.

לאחר חמש שנות חזון, הכנס זכה להגשמה על פי התוכנית, התוכנית המפורטת שעמלו עליה חברי המטה של הכנס העולמי במשך יותר מחצי שנה. הרעיונות שאושרו בישיבות השונות של הוועד המנהל תורגמו לרשימות מרצים ומברכים, לתוכניות סיורים, לתקציב וללוחות זמנים, למערכת פרסום ותכתובת בארץ ובחו"ל.

ערב הפתיחה

בערב של ה-14 ביולי 1996 נקבצו ובאו, אל המכון לחקר תנועת העבודה על-שם פנחס לבון בתל-אביב, חברי העמותה מן הארץ, האורחים מחו"ל, וכן בני הורוביץ-גורביץ שעלו בשנים האחרונות מחבר העמים. לאחר ארוחת-ערב מגוונת התכנסו הנאספים באולם, לערב שכולו נגינה, שירה וברכות. בהנחייתו של יצחק איש-הורוביץ, ראשון יושבי-הראש של העמותה, בירכו בכנס דוד הורוביץ יו"ר העמותה, פרופ' יצחק הלברכט מיילד העמותה, מר חנן רוזן קונסול-הכבוד של צ'כיה בישראל ונשיא אגודת הידידות ישראל-צ'כיה. תעודת עמית-כבוד בעמותה הוענקה למירה חומסקי מבית התפוצות.

עוד בירכו בכנס אסתר רמון בשם החברה הגינאלוגית הישראלית, עו"ד אביבה נאמן בשם עמותת יפה, ועו"ד ג'רלד הורוביץ מדרום-אפריקה - בשם האורחים מחו"ל. כן הוקרן סרטון על פראג היהודית.

יום-העיון בקבוצה העברית

למחרת, ה-15 ביולי, קיימנו במכון לבון יום-עיון במליאה ובקבוצות מקבילות עברית-אנגלית. בקבוצה דוברת-העברית הינחו דנה כוגן ויואל הורוביץ. הופיעו והירצו בפני קהל המשתתפים הסופר ס. יזהר (על "ההורביץ של הביל"ויים"), דוד הורוביץ (על "בני הורוביץ שאינם לוויים"), והגינאלוג אמנון גאבר (על "הערות מחקריות על ראשית משפחת הורוביץ"). הוקראה הרצאתו של השופט

העליון צבי טל על עורך-הדין שלום הורוביץ, היועץ המשפטי של הסוכנות-היהודית בתקופת המנדט הבריטי. בין לבין נערכו דיונים על עתידו של החינוך למורשת העם היהודי לבני הדור הצעיר, ועל עתידה של העמותה. פרק זמן נאות הוקדש לקיום האסיפה הכללית הדו-שנתית של העמותה, בה נבחרה הנהלה חדשה ונתקיים דיון על הדו"ח התקופתי של יו"ר העמותה (ראה עוד פרטים במדור הבא).

יום העיון בקבוצה דוברת האנגלית

באולם מקביל נתקיימו הרצאות ודיונים של הקבוצה דוברת האנגלית, כ-30 משתתפים מחו"ל ומישראל. הינחו: פרופ' כרמי הורוביץ מירושלים, עו"ד ג'רלד הורוביץ מדרום-אפריקה וסטיבן הורוביץ משיקגו. הירצו דני אופיר (על "משפחת הלוי-הורוביץ - מגירוניה עד פראג", עם שקופיות), הרב ברוך הורוביץ (על "השל"ה - חייו ותורתו"), אבנר-נרי הורוביץ (על "בני הורוביץ בכלכלה: נגיד הבנק ושר האוצר"), ודנה כוגן (על "הפסנתרן ולדימיר הורוביץ", כולל קטע מסרט). כמו-כן נתקיימו בקבוצה האנגלית דיונים על הדור הצעיר במשפחה ועל הקמתה של עמותה עולמית לבני הורוביץ.

בתמונה: עו"ד ג'רלד הורוביץ מיוהנסבורג, מברך בשם בני הורוביץ מהתפוצות. ליידו: יצחק איש-הורוביץ, חנן רוזן, פרופ' יצחק הלברכט, דוד הורוביץ, אסתר רמון ואביבה נאמן.



לקראת סיום יום העיון נפגשו שתי הקבוצות מחדש במליאה,
לסיכום המסקנות של דיוני הקבוצות.

הטיול לירושלים

עשרות ממשתתפי הכנס, ומיוחד האורחים מחו"ל, נטלו חלק בסיור לירושלים. סיירנו בעקבות בני הורוביץ בשער-הגיא (בו נלחם גיבור ישראל זרובבל הורוביץ הי"ד בקרבות תש"ח), בעיר העתיקה, בנחלת-שבעה, בבית שלום הורוביץ בשכונת טלביה, ובישיבת "דבר ירושלים" בניהולו של הרב ברוך הורוביץ. הרב קיבלנו במאור פנים, בכיבוד עשיר ובתערוכה של ספרים ותעודות מתולדות בני הורוביץ בפרנקפורט במאות האחרונות.

הטיול לגליל

גם טיול זה, כקודמו, נערך על ידי גבריאל הורוביץ, מנהל מכון אבשלום לידיעת הארץ. המסיירים ביקרו בקבר השל"ה בטבריה ובאתרים נוספים בגליל ובגולן.

עמותת הורוביץ בתפוצות

האורחים מחו"ל ניצלו את ההיכרות ביניהם, ואת הפעילות המשותפת בשבוע הכנס, לשם תיכנון הקמתו של ארגון בינלאומי - "עמותת בני הורוביץ בתפוצות". חולקו תפקידים של נשיא, סגני נשיא, מזכיר וגזבר, עם חלוקה איזורית של ריכוז כתובות ופעילים. העמותה שבתפוצות - אשר החליטה לאמץ גם את סמל העמותה הישראלית - עומדת בקשר הדוק עם העמותה שלנו בארץ.

בישיבה שקיימה הנהלת העמותה לסיכום הכנס, הובעה הערכה לחברי המטה, ובראשם לדני אופיר, על המאמצים שהשקיע ועל תרומתו הרבה לתיכנון, ארגון וניהול הכנס.

הידיעון לבני הורוביץ - בטאון העמותה - מיועד לבני המשפחות איש-הורוביץ, גורביץ, הורביץ, הורוביץ והורוויץ.

העורך: דניאל אופיר. כתובת העמותה: ת"ד 53368, תל-אביב 61533.

הנהלה חדשה - לכהונה רביעית

במהלך הכנס התקיימו כאמור אסיפה כללית ובחירת הנהלה חדשה, לתקופת כהונה רביעית בת שנתיים. האסיפה בחרה גם ועדת ביקורת, ובה יהושע הורוביץ ורבקה הורוביץ, שניהם מירושלים.

הנהלה החדשה של העמותה התכנסה ובחרה מזכירות בהרכב הבא: יו"ר העמותה - גבריאל הורוביץ, גזבר כבוד - מרקוס הורוביץ, מזכיר העמותה - רינה הורוביץ, גזבר העמותה - משה הורוביץ, יו"ר ועדת הכנסים - דנה כוגן, מזכיר בינלאומי - אנג'לה כהן, יועץ משפטי - עו"ד אבשלום לשם, יו"ר ועדת הפרסומים - דני אופיר, הפצת פרסומים - אברהם הורוביץ, יו"ר ועדת החברות - דוד הורוביץ, יו"ר ועדת הסיורים - גבריאל הורוביץ.

נכיר תודה לחברי הנהלה היוצאת על פועלם בשנים תשנ"ה-תשנ"ו, ונאחל להנהלות החדשות, זו שבארץ וזו שבתפוצות, תקופת כהונה חדשה (תשנ"ז-תשנ"ח) פורייה ומוצלחת.

חידוש החברות לשנת תשנ"ז

ביחד עם הידיעון הזה אנו שולחים לחברים טופס תשלום בבנק הדואר, כולל קבלה, לשם חידוש החברות בעמותה לשנת תשנ"ז.

חברי העמותה יקבלו לבתייהם את ידיעון העמותה פעמיים בשנה, יקבלו הזמנות לכנס השנתי ולטיולים, ויוכלו לרכוש את שנתון העמותה וספריה. חברי העמותה נושאים על כתפיהם את פעילות העמותה, ונהנים מהנחות בדמי השתתפות בכנס השנתי, בטיולים וברכישת הספרונים.

החלפת בתים לתקופת חופשה

בתחושה של אימון הדדי בין משפחות הורוביץ, העמותה ניגשת לפרוייקט חדש - החלפת בתים למשך תקופת חופשה בין תושבי הארץ ותושבים מכל ארצות העולם. בדרך זו ניתן להוזיל מאוד את החופשה בחו"ל ולקרב לבבות בין בני הורוביץ מהארץ והתפוצות.

ההחלפה אפשרית גם עם משפחה שאיננה נימנית על בני הורוביץ, אם תהיה בידיה המלצה מאת ממלא תפקיד כלשהו בעמותת הורוביץ, וזאת על מנת להרבות באפשרויות ההחלפה.

העמותה שלנו, כמובן, איננה לוקחת על עצמה אחריות כלשהי הנובעת מהחלפת בתים, ותפקידה יצטמצם ליצירת הקשר בין המשפחות המעוניינות בדבר.

החברים שירצו להשתתף בפרוייקט הזה, יוכלו להתקשר עם דוד הורוביץ, יו"ר ועדת החברים בהנהלת העמותה, רח' המאבק 8, רמת-השרון 47243.

בתמונה: הביקור בנחלת-שבעה, השכונה הירושלמית שנוסדה מחוץ לחומות על ידי שבעה חברים, כולל אריה לייב הורוביץ. נראים בתמונה אחדים מן המסיירים, ישראלים ואורחים מחו"ל לכנס העולמי (ראה עמוד 4). המדריך - גבריאל הורוביץ.



מפרי עטם של בני הורוביץ

רשימה שביעית

* הורוביץ, דן, שנה בסוגריים, מגוש עציון לשבי הליגיון, ספריית פועלים, 1949.

* הורוביץ, שמואל, יסודות עבודת האדמה, הוצאת "ספריית השדה", תל-אביב, 1965.

* הורוביץ, דוד, שורשים עמוקים, בני הורוביץ שאינם לויים, הוצאת העמותה לחקר משפחות הורוביץ, תל-אביב, 1996.

הרמן הורוביץ וחלקו ב"הגדת לבוב"

ה"הגדה של פסח" המאויירת בידי האמן ארתור שיק יצאה לאור בישראל בהוצאת "מסדה" בשלוש מהדורות. שיק יצר אותה בשנות השלושים בלבוב, ושילב בה ציורי-מחאה נגד התחזקות הנאציזם בגרמניה של אותם הימים ונגד התפשטות האנטישמיות בפולין. הואיל ושום מו"ל בפולין או בצ'כוסלובקיה לא הסכים להוציא לאור את ה"הגדה", שכללה ציורים בגנות מנהיגים וסמלים נאציים, התגייס הרמן הורוביץ מלבוב להוציא את ההגדה-לאור.

הרמן הורוביץ - שהיה בשנות ה-30 מנהל אחד הבנקים בלבוב - הקים עמותה ביחד עם עוד יהודים ידועי-שם בעיר, במגמה לאסוף כספים לשם הדפסת ההגדה. בנו יוסף הורוביץ, כיום תושב רמת-גן, זוכר מילדותו את המאמצים שעשה אביו כדי להתגבר על הבעיות הקשות שניצבו בפני הדפסת הספר. ארתור שיק נאלץ למחוק את דמויות הנאצים וצלבני-הקרב מן האיורים, ובמקומם נראים כיום בהגדה עיגולים שחורים. במחצית השנייה של שנות ה-30 הועבר הטיפול לידי יוסף יואל הורוביץ מלונדון, בן-דודו של הרמן הורוביץ, אולם עם פרוץ מלחמת העולם ב-1939 נותק הקשר בין אנגליה לפולין.

כאשר נדפסה ההגדה לאחר המלחמה - היא כונתה "הגדת לבוב", כאות הוקרה על הסיוע שקיבל המפעל מאת עמותת יהודי העיר בראשות הרמן הורוביץ, אולם במהדורות שנדפסו בארץ נשמט השם הזה, ועל כך מחה יוסף בן הרמן הורוביץ במאמרו מיום 15 לאפריל 1957 ב"ג'רוסלם פוסט". באנו כאן לציין את תרומתם של בני הורוביץ לחיזוק המורשת היהודית בקטע הזה, ואנו מודים ליוסף הורוביץ על שהאיר את עינינו אל ההגדה המהודרת של ארתור שיק.

ייעוץ בהכנת עצי משפחה

בני הורוביץ המבקשים סיוע באיסוף מידע על שורשי משפחתם יוכלו להיעזר במפעל "דורות" אשר בבית התפוצות, הן ברשימות המחשב והן במחקר אשר ערך ד"ר פאול יעקובי על תולדות משפחות הורוביץ.

סיוע נוסף ניתן לקבל מאת חברנו מרקוס הורוויץ, תושב רעננה. כתובתו: רחוב בר-אילן 33ב', רעננה 43700, טל' 09-435244.

פרסומי העמותה

ניתן לרכוש את שנתוני העמותה, ובהם תוכן ההרצאות שהושמעו בששת הכנסים שערכה העמותה בשנים האחרונות על תולדות משפחות הורוביץ. אפשר להזמין את השנתונים - מהשנים 1993, 1994 ו-1995 - וכן את ספרו של דוד הורוביץ על בני הורוביץ שאינם לויים, אצל חברנו אברהם הורוביץ, רח' ירושלים 37, רמת-גן 52381, טל' 03-6748591.

מחירו של כל פרסום - 20 ש"ח, לחברי העמותה 15 ש"ח.